

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illetőközlemények, előfizetési és hirdetésidi-
jak küldendők.
Kéziratok nem adataink vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 ko
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

A polgári fiúiskola.

Csongrádnak ez a közel negyvenéves fennállású iskolája csak nem bír, csak nem akar haladni a megszokott régi kerékvágásból tovább; mintha valami láthatatlan kezek fognák le elvéhiedt szárnyait; ma is ott kullog, ahol negyven évvel ezelőtt: — az utolsó sorban.

Pedig a világ változott születése óta végtelen nagyot, de a gyerekcipők csak nem akarnak eltűnni, az életképesség jelei nem mutatkoznak nála, mert minden jóra való törekvést még csirájában megöl a — közöny.

Hogy városunk közönsége, a legutóbbi idők tapasztalatai igazolják, nem törődik vele, azt némileg megmagyarázza a gimnáziumi láz, mely a kubikus talicskától fölfelé a doktori diplomáig betöltötte a lelkeket. Azonban hónapok óta már más körülmény, más helyzet alakult ki; az iskola fentartása továbbra is életszükségesnek bizonyult és elérkezett rég az idő, hogy jelenlegi rozoga, iskolai célokra egyáltalán nem alkalmas odújából kivéssék s az öt méltán megillető iskolaépület minél előbb felállíttassék.

És vajjon tétettek-e ennek felállítására iránt valami nyomósabb lépések? Mi úgy tudjuk, hogy nem. Sem semmiféle tanügyi hatóság, sem a város öszérdekét képviselni

hivatott képviselőtestület, annak egyetlen egy tagja nem munkálkodott azon, hogy a polgári fiúiskola épületét az állam még az ősz folyamán el kezdje építeni.

A község egyszerűen átadta az államnak a telket, hogy tessék, építs! De fáradságot nem vett magának, hogy az építkezést sürgette is volna. Így következhetett be aztán az az eset, hogy iskolánk építésére törvényhozásilag megszavazott összeget — már harmadizben! — máshol használják fel. Azt hiszik talán a kultuszminisztériumban, hogy Csongrád várhat az idők végteteijéig s ellefejt, mert hiszen nincsen ki figyelmeztetné őket reá, hogy az iskola fejlesztése — szerződés értelmében — az állam kötelessége.

Fog tehát folyni a tanítás tovább — ha az orvosi lelkiismeret megengedi — a régi lakban, ahol legfőképpen száz gyerek nyerhetne nem éppen egészséges elhelyezést, ott hering módra kétszáz tanulót préselnek össze a magyar állam és Csongrád város dicsőségére.

De hát ilyen a rövidlátóság! A mellékleteket nem említve, ha a közgyűlés lelkén viselné ez iskola ügyét s egy picinyke deputációt evvégből menesztene a minisztériumba s föltárná a helyzet súlyos voltát: lehetetlennek tartják, hogy ne fognának idején hozzá az építkezéshez. Mert mindaddig, míg az iskolának megfelelő helye nincs, ne is gondoljon senki egészséges fejlesztésre e téren.

Az új véderőtörvényt ismerjük, mely jogokat, kedvezményeket biztosít az öt-hat osztályt végzett ifjaknak s nálunk még csak nem is gondolnak arra, sem gondnokság, sem tanfelügyelőség, sem a község, de semmiféle hatóság, hogy iskoláink tovább fejlesszenek.

Már a jövő tanévben Orosházán, Békéscsabán a hétosztályú gazdasági irányú polgári iskolák szerveztetnek s az azután következő tanévben a földmivelésügyi miniszter támogatásával újabb tíz hétosztályú gazdasági irányú, önkéntesi joggal felruházott polgári iskola állíttatik fel, amelyek között bizonyára — nem lesz ott a csongrádi polgári iskola.

Hát nem követ-e el mulasztást e község minden vezető szerepet vivő férfija, midőn itt az Alföld szívében egy kulturális megújulás nyilatkozik meg az iskolákban az élethez való közelebb vivése érdekében s akkor még csak mozgalom sem mutatkozik, hogy a tespedésből kivegyük ezt az elárvult, magára hagyatott iskolát.

Csongrád vármegyének új királyi tanfelügyelője van. Azt mondják, akik ismerik, hogy agilis, munkás tanügyi férfiú, aki az iskolák és tanítók ügyeit, érdekeit szíven viseli. Mi remélni merjük, hogy ez így van. És akkor van remény arra, hogy ez a sokak által leócsárolt polgári fiúiskola, új hajlékhoz fog jutni minél előbb az ő működése alatt, mely buzgalma-

TARICA

Zászló avatási ünnepély Czirbakházán.

Folyó hó 20-án a czirbakházi tűzoltóság, mely mintaszerű kiképzésben részesül, a legmodernebbül van felszerelve s többször mentette meg czirbakházát az elhamvasztástól és szokszor nyert díjat és kitüntetést a tűzoltók versenyén, zászlót is szerzett és avatta fel ünnepélyesen.

A zászlóanyai tisztet a községi főjegyző neje töltötte be, ki maga himezte a gyönyörű zászló szalagot. Az ünnepélyen a vármegye, főszolgabíró, szomszédos községek és azok tűzoltósága képviselve volt. Az istenítiszteleten Mayer László esperes plébános tartotta az avató beszédet az azt követő képviselőtestületi közgyűlésen hivatalos szonoka Holló Adolf a következő beszédet tartotta.

Mélyen tisztelt közgyűlés!
Mai ünnepünk alkalmából jogos önérettel hivatkozhatom ama tényre, hogy

főlismerjük a kiváló erőt, melyet méltán elismert önkéntes tűzoltótestületünk a közjó előmozdítása érdekében kifejt és hatáskörünkben mindent megtettünk, hogy derék tűzoltóinknak önmagában is számottevő ereje az összetartás egyesületbe tömörítés útján hatványoztassék.

El kell ismerni, hogy minden közület csak úgy válhat nagyvá és hatalmassá, ha annak minden egyes tagja azon van, hogy saját magának nemesítésével és tökéletesítésével tegye nemessé és minél tökéletesebbé ama közületet melynek tagja.

Nem elég az egyesek buzgalma kitaratása, önfeláldozó munkája nem elég annak átérzése és tudata, hogy legszab kötelességünk megfékezni az elemeknek pusztítását, rombolásuk ellen megvédeni az emberi munka és az Isteni áldás összeredményét. A vagyon és életet hanem a tűzvész megfékezéséhez kell helyes munkamegosztás, kell vezér, ki parancsol kellenek férfiak, kik a parancsot nyugodt időben begyakorolt pontosággal, vész esetén

föltétlen engedelmisséggel végrehajtják és kellene gondosan karban tartott képezett kezekben jól működő tűzoltóeszközök, melyek hatályosabb védelmi eszközök mint az egyes háztartásokból kikerülő vödör és vasvilla.

Mélyen tisztelt közgyűlés!
A törvény rendelkezése folytán a mi jogunk és kötelességünk, hogy városunk közügyeit gondozzuk és Czirbakháza sorsát intézzük.

Kötelességeink közül talán a legfontosabb, de minden bizonnyal a legnehezebb a tűzvédelem. Könnyű feladatok közé ez még Jászkarjenőre sem tartozik, hol az utcák és terek szélesek, többszorosan be vannak fásítva a házak cseréppel fedték, a házak egvenként kiterjedt nagy kertek közepén állanak és mivel minden üres tér és minden darab élő fa egy-egy bástya a tűzvész terjedése ellen, a tűzveszély sokkal kisebb mint nálunk, hol terek alig vannak, az utcák és udvarok nagyobb része oly szűk, hogy fásításra alkalmatlan, ennek dacára régi szokása tüzelő anyagnak a város belterüle-

ban városunk igaz barátja, dr. Cicatricis Lajos főispán ur, dacára minden csongrádi közönynek, őt hathatósan támogatni fogja.

Csongrád közbiztonsága. Az utóbbi időben több-több panasz merül fel a város közbiztonsága iránt. És sajnos, el kell ismerni, hogy a felhozott panasz általában jogos. A hét folyamán megtörtént, hogy egy gazdamebert borközi állapotban a Szent Háromság téren éjjel nagyszerű villanyvilágításunk mellett kirabolnak. Vagy a rendőrök csekély száma vagy pedig a helytelen beosztás miatt történhetik meg, hogy még a város kellő közepében sem biztos az ember affelől, hogy a Csongrádon szép számmal tenyésző apacsok ki ne rabolják. Tessék csak széjjel nézni este és éjjel még nagyobb vendéglőkben is, hogy mily kezes alakok, letört existenciák liték a blattot, teszik és kifosztják a palikat s hogy ezek miatt valamire való közönség még cigányzenét se mer kimenni hallgatni és az idegen utasok is botránykozással látják a gyülevész kártyakompániát. Nézetünk szerint nem ártana, ha az illetékes hatóság a notóriusabb alakok kenyérkereseti forrását kutatná, mert az teljes lehetetlenség, hogy valaki egyáltalán ne dolgozzék és mégis minden este telik pénze kártyára meg lumpolásra.

Gyilkos merénylet a csongrádi kompnál.

A szegedi törvényszék büntető tanácsa pénteken délelőtt érdekes ügyet tárgyalt. Doktor Imre csongrádi napszámos állott a törvényszék előtt, ki 1911. szeptemberében kétszer rálőtt a barátjára, mert az nem akart neki tiz koronát adni. A golyó a szerencsétlen ember mellét és kezét érte és csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a veszekedés nem lett halálos kimenetelű.

A vádirat szerint Doktor Imre már többször állott hasonló bűncselekmény miatt a törvényszék előtt. Egy ízben a feleségére lőtt rá és azt is súlyosan megsebesítette. Most azzal vádolta az ügyész, hogy a mámai kompnál virtuskodott a forgópisztolyal.

Doktor 1911. szeptember 3-án vásárról ment hazafelé. A mámai kompnál összetalálkozott régi ismerősével, Pusztai Gergelyvel, akire féltékeny volt a felesége miatt. Először a vásárról beszélgettek. Pusztai megemlítette, hogy lovat adott el és a vásáron sokat nyert. Doktor azonnal tiz koronát kért kölcsön Pusztaitól, de az megtagadta a kölcsönt. Ebből szóváltás keletkezett. Pusztai jobban bírta szóval és alaposan megsértette Doktort.

téni összerakása. A kedvezőtlen helyzetek és viszonyok egész láncolata teszi nálunk a tüzvész elleni védekezést annyira nehézé.

Nagy nehéz és fontos feladatunkat könnyíti, ha a tüzvédelem minden fázisában, olyan tanult, gyakorlott, képzett önfeláldozó testületre támaszkodhatunk, aminő azok tűzoltóságunk. Parancsnokuk a lelkes, önzetlen, fáradhatatlan, művelt tanult tűzoltó mintaképe, kinek gondja nem merül ki a keletkezett tűz oltásában nemcsak szervezi, betanítja, és vezérli a tűzoltóit, velük él, nemcsak a felszerelésről és azoknak karban tartására van gondja, de nagy tudását, és bölcs elöljárását, előjáróságunk a tüzvédelem egyik szakában sem nélkülözi. Már a faiskolára is van gondja, és még a vész utáni tüzvizsgálatban is részt vesz, hogy ott újabb és újabb tapasztalatot gyűjthessen a védekezésre a tüzvész megelőzésére.

Csoda e hát és nem természetes következménye, ha e kiváló lelkes és önzetlen parancsnok alatt, az egyesület is kiválik. Messze idegenbe a tűzoltók versenyén dicséretet és diadalt arat és ami nehezebb, itthon mindannyiunk tiszteletét, háliját és elismerését kivívja.

Doktor dühbe jött, előkapta forgópisztolyát és kétszer Pusztaira lőtt. A kompnai sokan voltak, a lövésre ijedten, sikoltozva rebbentek szét. Mindkét golyó talált, egyik a mellét horzsolta, a másik a kezét találta el a mit se sejtő Pusztainak. Pusztai azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, rárohant a merénylőjére és emberföltői erővel földre teperte. A közönség választotta szét a dulakodókat.

Doktor a tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy ő nem akarta megölni Pusztai Gergelyt, csak meg akarta féltelíteni, különben is rendkívül izgatott hangulatban volt.

A kihallgatott tanuk nem igazolták Doktor védekezését. Az ismerősök brutális vetekedőnek ismerik. A büntető tanács, melynek Hevesi Kálmán volt az elnöke, nem látta fenforogni az erős felindulás esetét, pedig csak ezért került az ügy a büntető tanács és nem az esküdtszék elé. A büntető tanács a tanuvallo mások alapján esküdtszék elé utalta az ügyet. Doktor János ellen tehát szándékos emberölés büntetése miatt indul meg az eljárás.

Az iskola és az élet.

Allig küldi az ősz előhírnökeit: a gyengéden suhogó szellőcskéket melyek serényen kopaszítják a fonyadt faleveleket, máris megnyílnak az iskola kapui, beengedve azokon a tanulni vágyó ifjúságot.

Iskola és élet: mennyi elválaszthatlan kötélek fűzi e kettőt egymáshoz és még is, mennyi ideig elsimitatlan ellentét mutatkozik közöttük.

Az iskola hivatása, hogy előkészítsen az életre. Ez a fő és csaknem egyedüli hivatása, melynek szükségességét soha annyira nem éreztük, mint éppen a mi korunkban hol a tudás nélkülözhetlenné vált. Ennek a hivatásának azonban, a pedagógiának évszázadokon át végbemenő fejlődése dacára, még mindig nem felel meg kielégítően.

Sok mindent tanítanak az iskolákban az általános műveltség elsajátítása czégére alatt, amire a gyakorlati életben szükség nincs és ezáltal mód felettszaporítják a tananyagot amelyet fejlődésben levő vagy kénytelen befogadni, amire az fizikuma szerint a tulnyomóan legtöbb esetben képtelen ellenben még ennél is sokkal több az, ami nek tudása az életben feltétlen szükséges, de az iskolában nem tanulnak.

Igaz, hogy sokat, nagyon sokat javítottak a tanítási rendszeren. De arra a meggyőződésre mégsem tudnak fanyalódni még legjelesebb pedagógusaink sem (sőt éppen

Elismerésünk és hálijánk jeléül, soha sem vontuk meg tőlük szegénységünk tölte anyagi támogatásukat. Erkölcsei támogatásunkban pedig pazarok voltunk. Közigazgatásunk feje az ő elnökük is, és alig van fiatal életerős tagja az előjáróságnak és képviselőtestületnek, melyet ne számítanának tagjaik között.

Most is, hogy összetartásuk látható jelét fölavatják, a fölavatás eme lélekemelő ünnepén részt kérünk, részt veszünk és a gondjainkra bizott Czibakháza város közérdekéből teljes szívből kívánjuk, hogy kiváló tűzoltóink az eddigi szoros összetartással öveze, összetartásuk jelvényét zászlójukat és az eddigi lelkesedéssel, buzgalommal teljesítsék a közös érdekében, emberbaráti önfeláldozó tevékenységüket.

Indítványozom, hogy határozza el a közgyűlés, hogy önkéntes tűzoltó testületünk, annak elnöksége, parancsnoka és tagjai iránt mélyen érzett elismerésünk, hálijánk és köszönetünknek ez ünnepélyes alkalommal is adjunk kifejezést, azt foglaljuk jegyzőkönyvünkbe és erről értesítsük jegyzőkönyvi kivonat kapcsán a testületet. Kérem az igen tisztelt közgyűlést, javaslatom elfogadása és határozattá emelésére.

ők legkevésbé), hogy itt már semmi reparatúra nem segít hanem a régi tradíciók elvetésével, teljesen új, a mai viszonyoknak mindenben megfelelő tanítási rendszert kell bevezetni.

Csak a legszembeötlőbb példát említjük, mert egy czikk keretében lehetetlen a mai tanítási rendszer összes anomáliáit felsorolni. Ez a gimnáziumaink lidércnyomása: a latin nyelv. Érthető, hogy aki pap, orvos vagy ügyvéd akar lenni, egyéb, a latinnal mindenesetre fontosabb tantárgy mellett, még valami latint is tudjon. De hogy erre a leendő hivatalnoknak oly mulhatatlan szükség legyen, hogy gyengébb tudása miatt pályafutásának egy egész évét elveszítse azt már igazán érteni nem lehet. Tegyük fel (s azt jogosan tehetjük fel, mert ezer meg ezer eset van reá), hogy a szülő az elemi iskolát végzett gyermekét a gimnáziumba iratja be, helyesen úgy okoskodván, hogy mai rendszerünk szerint a gimnázium ugyszólván minden értelmiségi pályára képesít de egy két év után, amikor már gyermeke egyénisége, tehetsége határozottabb könnyebben felismerhető alakot kezd öltetni, a kereskedelmi pályára szánja őt. Hiszen a mai világban a kereskedői pályának igérkezik a legszebb jövő. Igen ám, csak hogy a gyermek sehogysen tudja bevenni a régi, már nem is porladozó, de a Nirvánába elűnt rómaiak ékes nyelvét. A tetterőben duzzadó, mindenképpen életrevaló ifjunak ezért reményteljes életéből egy évet kell áldoznia, mert a második vagy harmadik osztályban latinból megbukván, csak egy évvel később végezheti a negyedik osztályt, amelynek sikeres levezését a kereskedelmi iskolákban megkövetelik. Élete további folyamán aztán az a megbecsülhetlen haszna háramlik ebből reá, hogyha egyik adósa megtartja a pénzét, helyesen tudja konjugálni az „amo“ t. (Vagy tán régesrégén elfelejtette.)

Erre nem fogadható el az a válasz, hogy hát miért küldik a kereskedelmi pályára szánt gyermeket a gimnáziumba. Tiz éves korban még legtöbbször lehetetlen a gyermek képességeit, hajlamait helyesen megítélni s azzal, hogy a fiut reál- vagy polgári iskolába küldik elvonják őt attól a lehetőségtől, hogy később a tudományos pályák közül melyiket válaszssa.

Legyen ez az egy példa a sok közül elég annak beigazolására, hogy tanítási rendszerünkön csak gyökeres újítás segíthet. A sok toldozás foltozással ezen a téren megfelelő eredményt nem fogunk elérhetni.

ÜJ D O N S A G O K.

— **Reformátos istenitizselet** Vasárnap azaz szeptember hó 1-én d. u. 2 órakor az állami leánypolgári iskola rajztermében református isteni tisztelet lesz.

— **Áthelyezés.** A váci egyházmegyei püspök Vödrös Béla segédlelkészt Rákospalotára, Szomor Béla segédlelkészt pedig Csongrádra helyezte át.

— **Megjöttek a színészek.** Ma veszi kezdetét nálunk a szini évad a „Leányvásár“ című operettel amelyről a jövő számunkban hozzuk a referátát. Egyéb-ként a heti műsort lapunk más helyén közöljük.

— **Szép ünnepély.** Folyó hó 29-én szép ünnepély keretében folyt le. Ujszászy János építő mester 70 éves születés napja Kiskunfélegyházán. Ez alkalommal számos barátait és tisztelőit látta vendégül vendégszerető házában, ugyszintén munkásait is akik nagy ovációk között köszöntötték fel népszerű munkaadójukat.

— **Sport:** Vasárnap az idény legszebb és legnagyobb mérkőzését tartotta a CS. A. K. a Szegedi Testgyakorlók körével. Dacára, hogy a CS. A. K. minden játékos vasárnap reggelig mulatott, mégis szép játékot produkált. Amit az is bizonyít, hogy az eredmény az első félidőben 0:0 volt. A második félidőben aztán már nem bírták a tempót és az Sz. T. K. minden erejét összedelve tudta elérni ezt az

eredményt. 2.0 A bíró megint Forgó Imre ur volt. Ezuttal még a A. t. közönség szives érdeklődését megköszönve, kérjük a jövőben is jóakaratu támogatását. (CS. A. K.)

— **A csongrádi színház heti műsora.** Vasárnap, szept. 1-én d. u. Igloi diékok, félhelyárok, este Leányvásár, bérlet szünet. 2-án Leányvásár, bérlet 1. szám 3-án Rablólovag, nagy ujdonság. 4-én Kis gróf, nagy új operette. 5-én Kegyelmes ur, kitűnő új vigjáték. 6-án Gésák nagy operette. 7-én Karenin Anna, világhírű ujdonság. 8-én d. u. Janos vitéz. Este Aszszonyfaló nagy operette. E ököszületben: Csitri, Kis barátó, Nincs tovább, Csók-szanatórium, Judith.

— **Lökötés.** A lökötő cigányok megint munkába vannak és folyó hó 25-én virradóra három gazdát megloptak, névszerint Faragó Antal, Surányi Mihályt és Turi Györgyöt. Mindhármuk istállójából egy két lovat loptak el. A csendőrség több gyanuokok alapján a cigányok között keresi a lökötőt, eddig azonban még eredménytelenül.

— **Fiatal tolvajok** Folyó hó 29-én Major István dinnyéit két fiatal gyermek, megdézsmálta. A rendőrség a kis 12-14 éves tolvajokat kivomozta és a szüleinek megfenyítés végett átadta.

— **Tömeges tüzek** Folyó hó 25-én a kilencesi rakodó kertben tűz ütött ki, melynek következtében Fűri Pál szalmája 50 kor., Szűri Istvánné 45 kor., Atkári Andrásé 36 kor., Palásti Mártonné 26 kor., Illés Enoké 6 kor., Szlapák Józsefé 50 k., Donka Jánosné 24 kor., Góg Sándoré 60 kor. és Balog Andrásé 300 korona értékben elégték. A rakodót hír szerint egyik baltási lakos gazember gyújtotta fel, nem törődve azzal, hogy az elégett dolgok biztosítva nem voltak. A vizsgálat folyik.

— **Ugyanaznap** délután Lovas István tanyája égett le, valószínű gondatlanságból, a kár 100 korona, biztosítva volt. — Ugyanaznap este Cseh Ferenc nagyréti földjén égett meg egy boglya here 60 korona értékben ismeretlen módon. Biztosítva volt. — 26-án Szeméredi Imre tanyája égett le a kéményről. A kár 2070 korona. Biztosítva volt. — 27-én Surányi András tanyáján istállója égett le, benne volt egy igen jó karban levő szekér, szétszedett állapotban, mely szintén mint az épület is biztosítva volt. Az összes kár 910 korona.

— **Részeg kocsis.** Tegnap delelőtt a műutakat locsoló Oláh József kocsis unalmában betért egy ital borra, míg a lajt vizzel megteelik, de oly alaposan beszédett a szeszről, hogy nem a műutát hanem a fasorokat akarta locsolni, s az útjában lévő kis fákat és vilany oszlopokat kitérdelte. A rendőrségnek sikerült a kocsist lefűlelni s a hüvőre bevezetni, hol kedvére ki-aludhatja mamarát.

— **Élet a Félikszfűrdőben** Az első sárguló falevél másut a fűrdőszezon halálát jelenti, s amint az őszi szél végig szánt a strandok esplanadok bokrai közt, megszűnik a zajos vidám élet a mi Félikszfűrdőnkben, amelynek hírét évről évre meszebb tájakra viszik szét, s mely immár a külföld érdeklődését is magára vonta. A nyári szezon végén új évad kezdődik, a mezei munkák végeztével Bihar, Hajdú és Békés, sőt a távolabbi vármegyék birtokosai, akik az őszi kellemes időszakára halasztották üdülésüket, örömmel keresik fel a csodálatos erejű forrásokat a Félikszfűrdőben, mely ilyenkor a szokotnál is nagyobb kényelmet nyújthat, s nagyobb figyelemmel fogadhatja vendégeit, szobák előzetes megrendelés nélkül is már rendelkezésre állanak. Mint értesülünk szeptember hó 1-től kezdve a szobaárakat is 30 százalékkal mérsékelik, s az államvasutak igazgatóságánál lépések történtek arra nézve, hogy a vonatok közlekedésének rendjét október hó 1-éig változtatlanul, november hó 1-éig pedig korlátozva tartják fenn a közönség kényelmére. Egri Gábor népszerűvé vált kitűnő cigányzenekarával a fűrdő élet látogatottságának

magyarázata, hogy a meleg gyógyító forrásokat a fropikus májusi hőségek elmúltával sokan kellemesebbek és hatásosabbnak tartják.

— **Adómentes cukorméhek etetésére.** A folyó év tavaszán beallott utófa-gyok az ország jelentékeny részében tönkretették a mézelőnővényeknek, különösen az akácnak a virágzatát. Ennél fogva nem csak az idei mézszüret maradt el, hanem a méhcsaládok is oly gyenge állapotban jutnak betelelés elé, hogy félni lehet attól, hogy legnagyobb részük táplálék hiányában el fog pusztulni és ennek folytán a jövő évek méztermése is nagy mértékben csökkenni fog. Az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” ezért a kormányhoz fordult, hogy a méhcsaládok fentartása végett a téli etetéshez szükséges cukormennyiséget adómentesen engedelmeeze. Teleszky János pénzügyminiszter, gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter, közbenjárására megengedte, hogy az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” igazolása alapján méhek etetésére a folyó év ősztől kezdve egész jövő év március hónap 15-ig, összesen 5000 métermázsra nvers cukor adómentesen a méhészeknek kiszolgáltatassék. Ezen adómentes cukor igénybevétele a következő feltételekhez van kötve. 1. Méhcsaládonként 5 kilogramm cukor vehető igénybe, mely 4 százalék homokkal és 1 százalék fűrészpórral van deneturálva. 2. Az ez iránti kérések az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” útján terjesztendők a cukorgyárak középponti eladási irodájához. 3. A kéréseken a községi előjárásnak kell igazolnia, hogy az illető méhész hány méhcsalád birtokában van. 4. Az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” pedig igazolja, hogy az illető méhész méhei fentartása végett cukorral való etetésre kényszerítve van. A kiszolgáltatandó adómentes nvers cukor ára métermázsanként 31 korona. Ezen adómentes cukor beszerzésére és felhasználására vonatkozó részletes utasítás, valamint a kérvényeknek mintája az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettől, (Budapest, IV. Veres Pálné-utca 40.) díjtalanul megszerezhető.

Az én Öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér telnt elérésére és megővására nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd” liliomtejszappan. Védjegye „Steckenpferd”, készíti Bergmann et Co. cég Tetschen aE. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann féle „Man era” liliomtejkrem fehér és finom női kezek megővására, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

— **Tűz.** Tegnap délután 4 órakor a Keskeny utcában levő Pintér József háza ismeretlen okból leégett. Biztosítva volt.

Szerkesztői üzenet.

L. S. Budapest. „Negyennyolcának kell lenni” című cikkével tökéletesen egyetértünk. Igaz, hogy a 48-as terror következtében ma már oda jutotunk, különösen itt nálunk Csongrádon, hogy azok, akik a mű-hazafyak taborába nem tartoznak, kénytelenek minden társadalmi actiótól visszalépni. Alkalomadtán a valóban érdekes és tanulságos cikket közölni fogjuk.

TANÚGY.

A csongrádi állami polg. leányiskolába tanulók beírása szeptember 2-től 6-ig az iskola igazgatói hivatalában történik. A beíráshoz mindegyik növendék személyesen sszülő-jének vagy gyámjának vagy ezeket helyettesítenek kíséretében tartozik megjelenni. emiddön előző tanévi iskolai bizonyítványát keresztlevelét, továbbá újra oltási bizonyítványát bemutatja.

Vidékéről jött tanulók szállásukat is tar-

toznak bejelenteni; a szállások csak az igazgató tudtával és beleegyezésével fogadhatók föl. Az időközi szállásváltoztatás minden egyes esetben bejelentendő.

A beírások naponként d. e. 8-12 óráig történnek.

Javító vizsgálatot augusztus hó 31-én d. e. 8-11 óráig tartjuk. Javító vizsgálatot azok a tanulók tehetnek, kik legfeljebb három tantárgyból nyertek elégtelen osztályzatot. Minden ily tanuló 1 koronás bélyegű folyamodvánnyal kérheti a javító vizsgálatra való bocsáttatását; a folyamodványokat a tanári testülethez címezve augusztus hó 15-ig az igazgatóságnál kell benyújtani. Javító vizsgálatot a tanuló csak annál az intézetnél tehet ahol az elégtelen osztályzatot nyerte. Felvételi vizsgálatokat a beírások napjain d; u. 2-4 óráig tartjuk meg.

Az iskolai év szeptember hó 7-én kezdődik.

A polgári leányiskola I. sós osztályába azok a növendékek vehetők fel, akik életüknek 9-ik évét már betöltötték az elemi iskola IV-ik osztályát kellő sikerrel végezték, vagy ebbeli ismereteikről fölvételi vizsgálatot tesznek.

Felsőbb osztályokba azok a tanulók léphetnek kik valamely hazai megfelelő intézet előző osztályát legalább elégséges eredményel végezték s erről bizonyítványt mutatnak fel. Az elemi iskola V ik és VI ik osztályát jó sikerrel végzett tanuló átléphet a polgári leányiskola II ik illetőleg III-ik osztályba, ha a tantervi különbözetből sikeres vizsgálatot tesz. A különbözeti tantárgy a II ik osztályra való felvételnél a német nyelv melyből hangos értelmes olvasás és írás könnyebb beszédgyakorlatok és mértanból a mértan elemi; a III ik osztályra való felvételnél a német nyelv (mondatok alapján a beszéd-részek és a mértanból az I. és II-ik osztály anyaga. Az elemi iskola V ik és VI ik osztályából a polg. leányiskola II ik és III ik osztályába át lépni óhajtó tanuló bővebb felvilágosítást az igazgatóságnál szerezhet. Felvételi vizsgálatért tantárgyanként 4 korona díj fizetendő.

Tandij egész evre 10 korona melynek felét szeptember a másik felét február hó napban kell az iskola pénztárába befizetni.

Minden tanulóra kötelező a beírás al kalmával 2 korona felvételi díj lefizetése. E díj lefizetése alól felmentésnek nincs helye.

Ezen a helyen is figyelmeztetjük a tanuló ifjuságot, hogy csak e legújabb kiadásu tankönyveket vásárolja meg.

Szegénysorsu szülők jó magaviseletű és szorgalmas leányai tandíjmentességért folyamodhatnak. A tandíjmentességért folyamodó szülők kérvényeiket a csongrád megyei kir. tanfelügyelőséghez címezve az előző évi iskolai bizonyítvánnyal felszerelve beírás alkalmával az igazgatóságnál nyújtásuk be.

Az igazgatóság.

Értesítetnek mindazon szülők, gyámok és gazdák, kiknek 6-14 éves korú tanköteles gyermekeik, gyámoltjaik, vagy cselédek vannak, hogy azokat iskolába beírassák és rendszeren iskoláztassák.

A belterületi állami elemi és gazdasági népiskolába a javítóvizsgálatok f. hó 23-án a beírások pedig 4. 5. 6. 7. én d. e. 7. től 12 óráig a központi iskolákba eszközöltenek.

A külterületi tanyai iskolákba f. hó 10-től 14-ig bezárolag tartatnak a beírások. Csongrád, 1912. év augusztus hó 26. án.

Blázsik Mihály Dr Szarka Mihály
gondnoksági jegyző. gondnoksági elnök.

— **Értesítés.** Értesítetnek a tanoncot tartó munkaadók, hogy az iparos- és kereskedőtanonciskolai beírások f. hó 3-ától 8-áig bezárolag naponként esti 4 és 6 óra között az állami polgári fiúiskola helyiségében fognak eszközölni. Akésön való beíratkozás igazolatlan mulasztásnak vétetik Igazgató.

Hirdetmény.

A folyó évben megtartandó fősorozás határideje véglegesen megállapítván közhírre tételük miszerint:

A hadkötelesek megvizsgálása Csongrád község közházánál a tanácsteremben a következő sorrendben fog eszközöltetni:

Szeptember hó 20-án a csanyteleki és tömörkényi illetőségű I. II. III. korosztálybeli összes hadkötelesek s a csongrádi illetőségű I korosztályu hadkötelesek a 125 sorszámgig.

Szeptember hó 21-én a csongrádi illetőségű hadkötelesek az I. korosztály 126 sorszámtól a II. korosztály 220 sorszámgig.

Szeptember hó 22-én. Szünet. (Vasárnap.)

Szeptember hó 23-án a csongrádi illetőségű hadkötelesek a II. korosztály 221 sorszámtól végig s az egész III. korosztály továbbá az idegen illetőségű hadkötelesek s a kik a hadseregbe önként ohajtanak belépni.

Csongrád 1912 évi Julius hó 31-én.

FARAGÓ.
jegyző.

Iskola könyvek.

Tisztelettel értesitem a t. könyv vásárló közönséget, hogy a 27 év óta fennálló üzletemben a legújabb kiadásu

iskolakönyvek

rajz és írószerek, író és hangjegyfűzetek, színes és fekete ironok, palatáblák, gummik, színes és fekete tinták, tollak, spongyák doboz és táska levélpapírok, víz és olajfestékek a legjutányosabban csak nálam kaphatók.

kölcsön könyvtár

ifjusági iratok

képes levelező lapok

nagy választékban olcsón kaphatók.

N y o m t a t v á n y o k a t

mélyen leszállított árban csinosan és izlésesen készítek.

Nagy raktárt tartok

imakönyvekből

melyeket olcsón árusítok.

Hegedűket,

hurokat és egyéb hegedű felszerelések jutányos árban árusítok.

A t. közönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Weisz Márk

nyomdatulajdonos.

Szabó Géza

piactéren levő háza szabadkézből eladó vagy két esetleg négy szobás úri lakás kiadó. Értekezhetni lehet vele a helyszínen. — Ugyanott egy gyümölcszállító-tóderes stráf kocsis és egy kerékpár eladó.

Eladó Földbirtok.

A **Sarki Molnár Sándor és Lajos** szentesi lakosok tulajdonát képező a szentesi „**Bökény**“ ben (a Nagyrét mellett) fekvő **150. hold**, továbbá a kistőkei és nagytőkei szőlben (Jámborhalmi vasuti megállónál) fekvő **26. hold első osztályu föld** akár egy tagban, akár parcelláinként **eladó**. Értekezni lehet

Dr. Rásonyi Papp Pál

és

Dr. Rásonyi Papp Miklós

ügyvédek irodájában Csongrádon.

Tanoncz!

Egy jó házból való liu **Meggyesi Ferencz** szabó mesternél **tanonczul** teljes ellátással **azonnal** felvétetik.

Eladó Földbirtok.

Csongrádon a „**Mentett rét**“ ben fekvő **Dr. Ecsery Lajos** szentesi lakos ügyvéd és neje tulajdonát képező **52. hold elsőrendű szántóföld**, amely legnagyobb részben herével van bevetve s a herének kis holdja 150 korona évi bérért bérbe van adva, a probb parcellákban **azonnal eladó**.

Értekezni lehet a megbízott

Dr. Rásonyi Papp Pál

és

Dr. Rásonyi Papp Miklós

ügyvédek irodájában Csongrádon

Schvarcz József és Társa
Budapest. Váci-körút 53. — Alapítási év 1884.

S Z A B A D A L M A Z O T T

Ventzki gőzlakarmány-füllesztő

65, 100, 1600, 300 és 620 liter ürtartalom.

Fülleszt 40—60 perc alatt.

Herdozható Pálinkafőző Üstök

100, 400 liter ürtartalom.

Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angel marha és lónyiró gépek és ellők.

I g a z á n!

Kaphatók:

CSONGRADON:

Keresztény fogy. szövetség,
Ifj. Hatvani György,
Piroska Ferenc,
Váradi Jakab
Klein Ferencnél.

SZENTÉSEN:

Dobrai Sándor,
Eisler Lajos
Horváth I. és Társa
Ifj. Kovács Sándor

KIS SZT MÁRTON:

Kádár József, Klein Adolf, Kövér Endre.